

AGENDA LEPŠEJ REGULÁCIE NA SLOVENSKU

Regulácia v štáte je nevyhnutná pri napĺňaní spoločenských cieľov a zabezpečovaní verejného záujmu. Dobrá regulácia vytvára podmienky pre podnikanie, chráni podnikateľské prostredie, podporuje dôveru investorov, chráni spotrebiteľov a životné prostredie. Na druhej strane zlá regulácia znižuje efektívnosť, obmedzuje príležitosti pre inovácie a vytvára nadbytočné náklady, čím zhoršuje podnikateľské prostredie.

Agenda lepšej regulácie je kľúčovým predpokladom pre hospodársky rast, konkurencieschopnosť podnikov a ich potenciál vytvárať nové pracovné miesta. Medzi jej hlavné aspekty patrí skvalitnenie procesu prípravy a tvorby právnych predpisov a strategických dokumentov na základe systematického uplatňovania princípov otvorenosti, zrozumiteľnosti a zapojenia verejnosti pri jej príprave, dôslednom hodnotení dopadov a konzultácii s dotknutými subjektmi. V prípade existujúcich právnych predpisov ide o snahu o sprehľadnenie a zjednodušenie existujúcej právnej úpravy.

Na Slovensku dochádza k uplatňovaniu agendy prostredníctvom zjednodušovania a znižovania administratívneho zaťaženia, ktoré musia podnikateľské subjekty znášať a hodnotenia dopadov regulácie.

Agenda lepšej regulácie v Slovenskej republike a Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v SR 2007 - 2012

Na Slovensku je agenda lepšej regulácie pomerne mladou témou. Prvý dokument prijatý v rámci tejto agendy bola *Agenda lepšej regulácie v Slovenskej republike a Akčný program znižovania zaťaženia podnikania v Slovenskej republike 2007-2012*, ktorý bol prijatý v nadväznosti na európsky *Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania* z roku 2007. V tomto materiáli sa SR, podobne ako ďalšie členské krajiny EÚ, zaviazala znížiť administratívnu záťaž podnikania o 25 % do konca roka 2012 a zároveň sa definoval základný rámec rozvoja danej agendy v SR vrátane jej inštitucionálneho, personálneho a finančného zabezpečenia.

Realizácii konkrétnych opatrení s cieľom znižovania administratívneho zaťaženia však predchádza časovo náročná identifikácia pôvodu tohto administratívneho zaťaženia a jeho kvantifikácia. V súlade s uvedeným cieľom realizovalo Ministerstvo hospodárstva SR v priebehu rokov 2009 - 2011 dve etapy merania administratívnych nákladov vyplývajúcich z legislatívy SR za použitia metodiky Štandardného nákladového modelu (SCM - Standard Cost Model), ktorá je na účely merania AZ využívaná vo väčšine členských krajín EÚ.

1. etapa merania AZ

V rámci prvej etapy bolo mapovaných 48 zákonov pokrývajúcich 12 najzaťažujúcejších oblastí na základe odporúčaní EÚ (obchodné právo, občianske právo, účtovníctvo, konkurz a reštrukturalizácia, regulácia trhu, dane, clá a poplatky, regulácia investičných stimulov, iné finančné predpisy, práca a zamestnanosť, odvody, životné prostredie a duševné vlastníctvo). Informačné povinnosti ako aj administratívne náklady a záťaž boli posudzované samostatne

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

pre fyzické osoby (246 informačných povinností) a samostatne pre právnické osoby (237 informačných povinností).

Administratívna záťaž podnikateľov vyplývajúca z posudzovaných 48 právnych predpisov bola vyčíslená na 91 mil. eur pri celkových administratívnych nákladoch 992 mil. eur. Z hľadiska ústredných orgánov štátnej správy spôsobovali najväčšie administratívne náklady právne predpisy Ministerstva financií SR a najväčšiu administratívnu záťaž právne predpisy Ministerstva zdravotníctva SR.

Odporúčania vytvorené v priebehu prvej etapy sa týkali celkovo 140 informačných povinností. Viac ako polovica všetkých odporúčaní sa vzťahovala na zavádzanie, väčšiu mieru využívania a zdokonalenie riešení umožňujúcich využívanie elektronických komunikačných prostriedkov.

2. etapa merania AZ

V druhej etape projektu bolo zmapovaných celkovo 24 právnych predpisov zo sociálnej oblasti, pričom do merania vstúpilo 12 z nich, z ktorých vyplynulo 156 informačných povinností.

Administratívna záťaž bola identifikovaná vo výške 18 mil. eur pri nameraných administratívnych nákladoch 264 mil. eur. Najvyššie administratívne náklady vyplynuli z informačných povinností zo zákona č. 124/2006 Z. z. (o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci), ktoré tvorili sumu 110 mil. eur, čo predstavuje takmer 42 % všetkých identifikovaných administratívnych nákladov kalkulovaných v zmysle informačných povinností predmetných právnych predpisov. Najvyššia administratívna záťaž bola identifikovaná vo vyhláske č. 508/2009 Z. z., a to vo výške 8,7 mil. eur, čo predstavuje takmer 48 % z celkovej identifikovanej administratívnej záťaže.

V nadväznosti na uskutočnené kalkulácie administratívnych nákladov a záťaže boli po verifikácii s jednotlivými gestormi za merané právne predpisy spracované návrhy odporúčaní pre zníženie administratívnej záťaže. Tieto odporúčania vychádzali z rokovaní s podnikateľmi, pričom bolo vytvorených 14 odporúčaní, týkajúcich sa 37 informačných povinností, ktoré sa vzťahovali k 7 z 12 meraných právnych predpisov.

Počas oboch etáp bolo zmapovaných 72 právnych predpisov a identifikovaných približne 1400 informačných povinností. Do procesu merania nakoniec vstúpilo 60 právnych predpisov a viac 400 informačných povinností, u ktorých bola nameraná administratívna záťaž vo výške 109 mil. eur. pri administratívnych nákladoch 1,26 mil. eur. Odhadovaná záťaž celého právneho poriadku SR dosiahla hodnotu 659 mil. eur (1% HDP) pri celkových odhadovaných administratívnych nákladoch 1,98 mld. Eur (3% HDP).

Návrh politiky vlády SR na zlepšenie podnikateľského prostredia v SR

V nadväznosti na výsledky prvej a druhej etapy merania administratívneho zaťaženia bol vypracovaný „Návrh politiky vlády SR na zlepšenie podnikateľského prostredia v SR“, ktorý obsahoval 94 opatrení a mal prispieť k splneniu záväzku znížiť administratívne zaťaženie

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

podnikateľov v SR o 25 % do roku 2012. Materiál obsahoval krátkodobé opatrenia zamerané na zlepšenie postavenia SR v relevantných ekonomických rebríčkoch (napr. Doing Business), opatrenia, ktoré vyplynuli z 1. a 2. etapy merania, opatrenia navrhnuté podnikateľskými zväzmi a združeniami a opatrenia vyplývajúce zo Správy o stave podnikateľského prostredia s návrhmi na jeho zlepšovanie (schválenej uznesením vlády SR č. 160/2011).

Väčšina opatrení mala termín plnenia koncom roka 2012. Z prijatých 94 opatrení bolo v tom čase splnených 53 a čiastočne splnené boli 3 opatrenia. Priebežne sa plnilo 23 opatrení, do termínu nebolo splnených 7 a zrušených bolo 8 opatrení.

Na základe realizácie navrhovaných opatrení sa podarilo odbúrať administratívnu záťaž vo výške 64,5 mil. eur, čo predstavuje približne 60% záťaže nameranej počas prvých dvoch etáp merania administratívneho zaťaženia v rokoch 2009-2011 (109 mil. eur).

3. etapa znižovania administratívneho zaťaženia podnikania

S cieľom vytvoriť a zaviesť systematický prístup, ktorý by umožnil sledovať vývoj administratívneho zaťaženia v SR realizuje Ministerstvo hospodárstva SR 3. etapu merania administratívneho zaťaženia. Nakoľko meranie a znižovanie administratívneho zaťaženia pomocou externého dodávateľa nie je z finančného hľadiska dlhodobo udržateľné, bol realizovaný pilotný projekt „3. etapa znižovania administratívneho zaťaženia podnikania“, ktorej cieľom bolo aplikovať metódu štandardného nákladového modelu na právnych predpisoch v gescii Ministerstva hospodárstva SR a prispôbiť ju podmienkam v SR tak, aby mohla byť použitá pri mapovaní a meraní legislatívy na ostatných rezortoch. Projekt bol realizovaný v rámci vlastných personálnych kapacít ministerstva v spolupráci so zástupcami podnikateľských zväzov a združení (AZZZ, RUZ, PAS, SZZ, SOPK, Klub 500), ktorých hlavnou úlohou bolo získanie potrebných údajov a informácií od podnikateľských subjektov.

Celkovo bolo na Ministerstve hospodárstva SR zmapovaných 72 právnych predpisov. Zamerané boli administratívne náklady vyplývajúce z 38 právnych predpisov a 192 informačných povinností. Výsledky projektu sú momentálne predmetom diskusií.

V súčasnosti prebieha mapovanie a meranie administratívnych nákladov vyplývajúcich z právnych predpisov aj na ostatných rezortoch a ústredných orgánoch štátnej správy.

Správa o stave podnikateľského prostredia v SR s návrhmi na jeho zlepšovanie

Ministerstvo hospodárstva SR vypracováva každoročne „Správu o stave podnikateľského prostredia v SR“, ktorej cieľom je, na základe prezentovaného vývoja, charakterizovať stav a vývoj podnikateľského prostredia v Slovenskej republike v komparácii jeho hodnotenia z pohľadu medzinárodných inštitúcií. Súčasťou správy sú parciálne témy, súvisiace s problematikou podnikateľského prostredia a s podporou podnikania zo strany štátu vrátane aktuálnej informácii o agende lepšej regulácie v Slovenskej republike a plnení „Akčného programu znižovania administratívneho zaťaženia v SR“ ako aj odpočet plnenia opatrení navrhnutých v rámci „Návrhu politiky vlády SR na zlepšenie podnikateľského prostredia v SR“.

Posledná správa schválená vládou 3.apríla 2013 obsahuje uznesenie, do ktorého boli ako opatrenia premietnuté výstupy z „GAP analýzy zlepšenia pozície SR v rebríčku Doing Business Svetovej banky“, ktorej cieľom bolo porovnať súčasné umiestnenie Slovenska vo výskume Svetovej banky DB s potenciálom SR v kontexte lepšie postavených svetových ekonomík.

Hodnotenie vplyvov prijímanej legislatívy

Hodnotenie vplyvov prijímanej legislatívy sa v SR realizuje od roku 2008 na základe „Jednotnej metodiky na hodnotenie vybraných vplyvov“, ktorej aktualizovaná a upresnená verzia je v platnosti od 1.7.2010. Legislatívne a nelegislatívne materiály, ktoré sa predkladajú na medzirezortné pripomienkové konanie, musia obsahovať tzv. *doložku vybraných vplyvov*, v rámci ktorej sa sledujú predpokladané vplyvy v 5 vybraných oblastiach (vplyvy na verejné financie, sociálne vplyvy, vplyvy na podnikateľské prostredie, na životné prostredie a na informatizáciu spoločnosti). V prípade identifikácie pozitívnych alebo negatívnych vplyvov sa k materiálu vypracúva *analýza vplyvov* v tej ktorej sledovanej oblasti.

Správnosť vypracovania doložky a analýzy vplyvov posudzujú okrem Ministerstva hospodárstva SR ako gestora metodiky aj ďalší traja spolugestori a to Ministerstvo financií SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstvo životného prostredia SR, každý za oblasť vo svojej kompetencii.

Pri posudzovaní vplyvov na podnikateľské prostredie sa materiál analyzuje z hľadiska predpokladaného charakteru a rozsahu nákladov a prínosov, výšky administratívnych nákladov, dôsledku fungovania podnikateľských subjektov na podnikateľskom trhu, definovania ovplyvnených podnikateľských subjektov a ich počtu, ako aj spoločensko-ekonomických dôsledkov pripravovanej regulácie.

Business Friendly Slovakia

V spolupráci s Republikovou úniou zamestnávateľov pripravilo Ministerstvo hospodárstva SR pre podnikateľov webový portál, ktorý by mal prispieť k zlepšeniu podnikateľského prostredia v SR a tiež k zlepšeniu spolupráce medzi Ministerstvom hospodárstva SR a podnikateľskou sférou.

Hlavným cieľom portálu je umožniť podnikateľom poukázať na problémy vznikajúce pri uplatňovaní národnej legislatívy pri vykonávaní podnikateľskej činnosti v praxi. Prostredníctvom podnetov, ktoré môžu podnikatelia zadávať online, bude Ministerstvo hospodárstva SR priamo informované o regulácii, ktorá zaťažuje podnikateľské subjekty a komplikuje im podnikanie. V rámci zadávania podnetov môžu podnikatelia tiež poukázať a upozorniť na administratívnu náročnosť a administratívne duplicity vyplývajúce z legislatívy.

Podnety zadávané podnikateľmi pomôžu Ministerstvu hospodárstva SR pri definovaní potrebných opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia a pri ich presadzovaní voči kompetentným orgánom ako aj pri znižovaní administratívneho zaťaženia podnikania, ktoré je jednou z priorít Ministerstva hospodárstva SR.